

ĐIỀU KHOẢN THAM CHIẾU

TƯ VẤN XÂY DỰNG QUY TRÌNH THÍ ĐIỂM, BÁO CÁO GIÁ TRỊ VÀ ĐỘ TIN CẬY

BỘ CÔNG CỤ ĐO LƯỜNG VỀ SỨC KHỎE VÀ KHUYẾT TẬT WHODAS

1. Tổng quan

Trong những năm gần đây, hệ thống phục hồi chức năng (PHCN) Việt Nam ngày càng phát triển mạnh từ tuyến trung ương đến địa phương, với mạng lưới rộng gồm: 1 bệnh viện PHCN Trung ương, 38 bệnh viện PHCN tuyến tỉnh (trong đó có 10 bệnh viện YHCT về PHCN), khoảng 550 khoa PHCN tại các cơ sở khám chữa bệnh và 25 bệnh viện/trung tâm thuộc bộ, ngành. Cùng với sự hoàn thiện hệ thống chính sách và tăng cường các kỹ thuật chuyên sâu, nhu cầu áp dụng các công cụ lượng giá chức năng chuẩn hóa ngày càng cấp thiết.

Quyết định 569/QĐ-TTg (ngày 24/5/2023) Thủ tướng Chính phủ đã ban hành phê duyệt Chương trình phát triển hệ thống PHCN giai đoạn 2023 - 2030, tầm nhìn đến 2050, với mục tiêu nhằm đảm bảo cho người dân được tiếp cận dịch vụ PHCN có chất lượng, toàn diện, giúp giảm tỷ lệ khuyết tật trong cuộc sống, góp phần vào sự nghiệp chăm sóc, bảo vệ, nâng cao sức khỏe của người dân, đảm bảo an sinh xã hội. Trong đó, nhấn mạnh yêu cầu ứng dụng các phương pháp lượng giá mới, tiêu chuẩn hóa quốc tế nhằm nâng cao chất lượng dịch vụ và đánh giá chính xác mức độ khuyết tật.

Bộ công cụ đo lường về sức khỏe và khuyết tật (Tên tiếng Anh: “The World Health Organization Disability Assessment Schedule” viết tắt là WHODAS) là bộ công cụ của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), được phát triển dựa trên Phân loại Quốc tế về Chức năng, Khuyết tật và Sức khỏe (ICF). Công cụ WHODAS giúp đánh giá mức độ hạn chế hoạt động và giảm khả năng tham gia xã hội; được sử dụng cho mục đích lâm sàng, nghiên cứu và theo dõi tiến triển trước-sau can thiệp.

Hiện bộ công cụ WHODAS gồm hai nhóm bộ công cụ áp dụng cho các nhóm tuổi khác nhau:

- *Bộ công cụ WHODAS 2 (dành cho trẻ em và thanh thiếu niên):*

Dành cho trẻ em từ 5–12 tuổi. Công cụ được phỏng vấn và điền bởi cha/mẹ hoặc người chăm sóc (đối với trẻ em từ 10 tuổi trở xuống); đối với thanh thiếu niên từ 11 tuổi trở lên tự hoàn thành. Đánh giá các lĩnh vực: hiểu – giao tiếp, di chuyển, tự chăm sóc, giao tiếp với mọi người, hoạt động cuộc sống, tham gia xã hội. Công cụ hữu ích trong can thiệp sớm, theo dõi sự phát triển và lập kế hoạch trị liệu.

- *Bộ công cụ WHODAS 2.0 (dành cho ≥ 12 tuổi đến người lớn):*

Có 3 phiên bản, phổ biến nhất là bản 36 câu hỏi. Đánh giá 6 lĩnh vực chức năng: nhận thức, di chuyển, tự chăm sóc, giao tiếp-xã hội, hoạt động cuộc sống và sự tham gia. Bộ công cụ được thiết kế cho cán bộ y tế thực hiện phỏng vấn trực tiếp hoặc người bệnh/người chăm sóc tự điền bảng hỏi; Công cụ theo dõi sự thay đổi chức năng trước-sau can thiệp cho người bệnh, phù hợp nghiên cứu và lâm sàng.

WHODAS đã được sử dụng tại hơn 14 quốc gia và được Bộ Y tế Việt Nam đưa vào Hướng dẫn chẩn đoán và điều trị sau COVID-19 ở người lớn (Quyết định 2122/QĐ-BYT ban hành ngày 01/08/2022). Tuy nhiên, phạm vi áp dụng đối với bộ công cụ này còn phân tán và chưa được chuẩn hóa.

Nhằm mở rộng phạm vi và tăng cường chất lượng cung cấp dịch vụ PHCN cho người bệnh. Trong khuôn khổ Dự án Hòa nhập III-b (tài trợ Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ, thông qua tổ chức CRS), VNAH triển khai hoạt động thí điểm và chuẩn hóa WHODAS (bao gồm WHODAS 2 cho trẻ dưới 12 và WHODAS 2.0 cho ≥12 tuổi). Để bảo đảm cơ sở khoa học và khả năng mở rộng, VNAH tuyển chuyên gia tư vấn hỗ trợ xây dựng quy trình thí điểm, báo cáo giá trị, độ tin cậy và hoàn thiện bộ công cụ trước khi trình Bộ Y tế.

2. Mục tiêu:

- Xây dựng quy trình thí điểm Bộ công cụ đo lường về sức khỏe và khuyết tật WHODAS tại cơ sở y tế (PHCN).
- Tập huấn cho cán bộ y tế về sử dụng, thu thập thông tin và ghi chép WHODAS.
- Hỗ trợ giám sát kỹ thuật và bảo đảm chất lượng dữ liệu tại cơ sở.
- Phân tích giá trị, độ tin cậy và hoàn thiện báo cáo đánh giá làm cơ sở trình Hội đồng nghiệm thu.

3. Phạm vi công việc:

Chuyên gia tư vấn có nhiệm vụ:

- Rà soát toàn bộ công cụ WHODAS (gồm: WHODAS 2 và WHODAS 2.0) đã dịch sang tiếng Việt.
- Xây dựng quy trình thí điểm WHODAS tại cơ sở PHCN: quy mô mẫu, thời gian thí điểm, tiêu chí chọn người bệnh, quy trình thu thập phiếu WHODAS, hướng dẫn phỏng vấn, tự điền, kiểm soát chất lượng dữ liệu, kế hoạch phân tích .v.v..
- Xây dựng tài liệu tập huấn và biểu mẫu liên quan.
- Phối hợp với cán bộ của VNAH và cơ sở PHCN thí điểm để tập huấn cán bộ y tế về bộ công cụ WHODAS và giải đáp thắc mắc, hướng dẫn khi có yêu cầu hỗ trợ trong suốt thời gian thí điểm.
- Từ dữ liệu thu thập thông tin tại cơ sở thí điểm tiến hành phân tích dữ liệu: giá trị cấu trúc, độ tin cậy của bộ công cụ WHODAS.
- Báo cáo đầy đủ về sự cần thiết, giá trị của việc áp dụng WHODAS trong bệnh viện làm cơ sở để trình bày tại các cuộc họp, hội thảo kỹ thuật và hội đồng nghiệm thu.

4. Kết quả dự kiến:

- Quy trình thí điểm sử dụng bộ công cụ WHODAS tại cơ sở PHCN được xây dựng và hoàn chỉnh.
- Bộ tài liệu tập huấn về WHODAS (2 và 2.0) và hướng dẫn thực hành thu thập phiếu WHODAS.
- Báo cáo phân tích về sự cần thiết, giá trị, độ tin cậy của việc áp dụng bộ công cụ WHODAS tại các cơ sở PHCN trong bệnh viện.

5. Khung thời gian và dự kiến kết quả đầu ra:

STT	Công việc của tư vấn	Đầu ra	Thời gian	Số ngày dự kiến	Địa điểm
1.	Thống nhất kế hoạch: nội dung, phương pháp làm việc với VNAH	Nội dung công việc, kế hoạch được thống nhất.	Tháng 12/2025	0.5	TP HCM
2.	Nghiên cứu Bộ công cụ đo lường về sức khỏe và khuyết tật WHODAS đã được dịch (WHODAS 2 & 2.0).	Bộ công cụ đo lường về sức khỏe và khuyết tật WHODAS được rà soát.	Tháng 12/2025	0.5	TP.HCM
3.	Xây dựng quy trình thí điểm, tài liệu tập huấn và tập huấn cho các cán bộ y tế thực hiện hoạt động khám, chữa bệnh tại các cơ sở y tế (PHCN) được lựa chọn thực hiện thí điểm Bộ công cụ đo lường về sức khỏe và khuyết tật WHODAS (WHODAS 2 & 2.0).	Nội dung Bộ công cụ đo lường về sức khỏe và khuyết tật (WHODAS 2 & 2.0) được tập huấn, thiệu, hướng dẫn áp dụng thí điểm tại cơ sở PHCN được lựa chọn.	Tháng 12/2025 – 1/2026	2	TP HCM và cơ sở PHCN được lựa chọn

STT	Công việc của tư vấn	Đầu ra	Thời gian	Số ngày dự kiến	Địa điểm
4.	Hỗ trợ giám sát kỹ thuật, giải đáp thắc mắc, hướng dẫn khi có yêu cầu hỗ trợ trong quá trình thí điểm tại cơ sở PHCN	Các thắc mắc về kỹ thuật trong quá trình thí điểm được giải đáp	Tháng 1-4/2026	2	
5.	Phân tích giá trị, độ tin cậy của WHODAS; xây dựng báo cáo về sự cần thiết, giá trị của việc áp dụng WHODAS trong bệnh viện làm cơ sở để trình hội đồng nghiệm thu các cấp.	Báo cáo về sự cần thiết, giá trị của việc áp dụng WHODAS trong bệnh viện làm cơ sở để trình hội đồng nghiệm thu các cấp được xây dựng.	Tháng 4-5/2025	3	TP.HCM
6.	Tham gia trình bày tại các cuộc họp, hội thảo với các bên liên quan để chia sẻ các phát hiện, tiếp nhận các góp ý và hoàn thiện quy trình thí điểm, tài liệu tập huấn và báo cáo.	Quy trình thí điểm, tài liệu tập huấn và báo cáo về WHODAS được chỉnh sửa dựa trên các báo cáo.	Tháng 12/2025 - 06/2026	2	TP.HCM
	Tổng số			10 ngày	

6. Trình độ chuyên môn:

- Yêu cầu có bằng tốt nghiệp Thạc sĩ hoặc cao hơn;
- Có kinh nghiệm và kiến thức chuyên sâu trong lĩnh vực PHCN, người khuyết tật;
- Có kinh nghiệm nghiên cứu và tham gia xây dựng chính sách trong lĩnh vực PHCN;
- Có kinh nghiệm giảng dạy, lâm sàng chuyên ngành PHCN;
- Ưu tiên có kinh nghiệm làm việc với các cơ quan Chính phủ;
- Sử dụng được tiếng Anh chuyên ngành;
- Có kỹ năng làm việc nhóm và điều hành tốt.